

Innhold

Forord	11
Innroduksjon – kvalitet i barnehagen.	13
DEL I	
KVALITET SOM BEGREP	15
Kapittel 1 Interessen for kvalitet.	17
KJELL AAGE GOTVASSLI	
Innledning	17
Økt fokus på kvalitet.	17
Flere dokumenter og planer	20
Den faglige debatten	22
Internasjonal interesse	23
Kvalitetsreformen i barnehagen	25
Kvalitetsreformen i barnehagen – empiriske funn	27
Kvalitet som masteridé	28
Oppsummering.	30
Kapittel 2 Begrepet kvalitet i barnehagen.	31
KJELL AAGE GOTVASSLI	
Innledning	31
Begrepet kvalitet	32
Kvalitet – bør det operasjonaliseres?.	33

Operasjonalisering av barnehagekvalitet	37
Det helhetlige og barnehagepedagogiske perspektiv	37
Barnehagekvalitet i et utviklingsperspektiv	38
Struktur- og prosesskvalitet	40
Kvalitet i rammeplanen	42
Forslag til definisjon	43
Oppsummering	46
DEL II	
HVA VET VI OM KVALITET I BARNEHAGEN?	47
Kapittel 3 Forskningskartlegging av barnehagekvalitet	49
KJELL AAGE GOTVASSLI	
Innledning	49
Økt fokus på måling	49
Barnehagekvalitet og barns utvikling	53
Internasjonale og skandinaviske funn	53
Strukturkvalitet versus prosesskvalitet	54
Strukturkvalitet	54
Prosesskvalitet	56
Resultatkvalitet	59
Oppsummering	60
Kapittel 4 Den norske barnehagekvaliteten	61
KJELL AAGE GOTVASSLI	
Innledning	61
Strukturkvalitet	61
Prosesskvalitet	64
Innholdskvalitet	67
Resultatkvalitet	68
Kvalitet og eierforhold	69
Tegn på god kvalitet i barnehager i Norge	70
Oppsummering	72

DEL III	
KVALITETSARBEID I DEN ENKELTE BARNEHAGE	73
Kapittel 5 Kvalitet og didaktisk arbeid i barnehagen.	75
KJELL AAGE GOTVASSLI, ANNE SIGRID HAUGSET OG BIRGITTE LJUNGGREN	
Innledning	75
Didaktikk og kvalitet	76
Forskning på didaktiske arbeidsprosesser	78
Forståelse av kvalitet i barnehagen	79
Kvalitet som didaktiske arbeidsprosesser	81
Planlegging	81
Gjennomføring	84
Dokumentasjon	87
Vurdering	88
Ledelse av vurderingsarbeid	90
Vurderingsarbeid og læring	92
Fra vurdering til ny planlegging	94
Krevende koordinering	97
KiB-systemet og didaktisk arbeid	99
Oppsummering	101
Kapittel 6 Implementering av rammeplanen og kompetanseheving som kvalitetsutvikling	103
KJELL AAGE GOTVASSLI, BIRGITTE LJUNGGREN OG ANNE SIGRID HAUGSET	
Innledning	103
Alle ansatte må med	104
Viktig med oversetting	105
Ansatte som bakkebyråkrater	106
Mestringsstrategier	107
Kompetanseutvikling og kvalitetsarbeid	108
Kompetanse og kvalitet	109
Kompetansekartlegging	110
Intern kompetanseutvikling	110

Barnehagebasert kompetanseutvikling	111
Ekstern kompetanseutvikling	113
Oppsummering	114
Kapittel 7 Foreldrene og barnehagens kvalitetsarbeid	116
KJELL AAGE GOTVASSLI, ANNE SIGRID HAUGSET OG BIRGITTE LJUNGGREN	
Innledning	116
Foreldrene – opptatt av det nære	116
Det uformelle foreldresamarbeidet	117
Det formelle foreldresamarbeidet	118
Foreldresamarbeid under utvikling	121
Oppsummering	123
DEL IV	125
Kapittel 8 Arbeid med kvalitetsutvikling i barnehagen	127
KJELL AAGE GOTVASSLI	
Innledning	127
Utfordringene	127
Didaktisk arbeid som planlagt og styrt endring	128
En systematisk modell	129
Oppstart av arbeid med endring	130
Kunnskaper om nåsituasjonen	130
Visjon, mål og plan	132
Endringsberedskap	132
Motivasjon	133
Politisk støtte	133
Prosessledelse	133
Opprettholde trykket	133
Oppsummering	134

Kapittel 9 Kvalitetsutvikling gjennom kollektive arbeidsformer	136
KJELL AAGE GOTVASSLI	
Innledning	136
Barnehagen som en lærende organisasjon	137
Samskapte læringsprosesser	137
Profesjonelle læringsfellesskap	137
Dokumentasjon, refleksjon og vurdering	139
Ulike former for pedagogisk dokumentasjon	140
Aksjonsforskning	143
Å arbeide med aksjonsforskning	145
Forberedelse	146
Diagnose – refleksjon over handling	146
Konkret handling	147
Tilbakemelding og evaluering	147
Aksjonsforskning som endring	148
Reaksjoner på endring	149
Motstand mot endring	151
Modeller for endringsarbeid	153
Oppsummering	156
Kapittel 10 Den vanskelige kvaliteten	157
KJELL AAGE GOTVASSLI	
Innledning	157
Måle eller ikke måle	157
Bokas posisjon i kvalitetsdebatten	162
Konsekvenser for pedagogisk praksis	164
Avslutning	165
Referanser	167
Presentasjon av bidragsyttere	180
Stikkord	181